

روز قلم

خطبه‌های پیشنهادی

تدوین و نشر:

بنیاد مجازی آبادگران مساجد

www.aabadgaran.ir

روز قلم

❖ مقدمه

خطبه‌ی این به مناسبت روز قلم است. در ایران روز چهاردهم تیرماه به عنوان روز قلم شناخته شده است. این مناسبت بهانه‌ای است تا به بررسی جایگاه قلم و نگارش در اسلام با استناد آیات قرآن کریم پردازیم. این روز نمادی است برای تجلیل از صاحب قلمان، نویسندگان و شعرا و آثار آنان. ارزش قلم و نگارش منحصر به اختصاص یک روز نیست، ارزش آن در اسلام تا آن حد بالاست که سوره‌ای از قرآن به این نام اختصاص یافته است.

❖ بحث

تاریخ نوشتن حداکثر به بیست هزار سال پیش بر می‌گردد. اختراع خط یکی از بزرگ‌ترین پیشرفت‌های جامعه بشری به شمار می‌آید. از جمله مواردی که برای نوشتن از آن‌ها استفاده می‌شد: سنگ، چوب، پوست حیوانات، برگ درختان، استخوان، موم، ابریشم، پنبه و نهایتاً کاغذ را می‌توان نام برد.

قلم چیست

قلم زبان عقل و معرفت و احساس انسان‌هاست و بیان‌کننده‌ی اندیشه و شخصیت صاحب آن است. قلم زبان دوم انسان‌هاست. تمدن‌ها، تجربه‌های تلخ و شیرین و علوم مختلف با نوشتن ماندگار شده‌اند. اثر قلم می‌تواند هم سازنده و هم تخریب‌کننده باشد.

جایگاه قلم در اسلام

جایگاه و ارزش قلم و نوشتن تا به آن حد است، خداوند در سوره‌ی قلم به قلم و آنچه که می‌نویسد سوگند یاد می‌کند:

«ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ» (قلم ۱ و ۲)

ترجمه: «نون، سوگند به قلم و آنچه می‌نویسند»

بعثت پیامبر در غار حرا در آیات سوره‌ی علق با معرفی خداوند به عنوان کسی که قلم را وسیله‌ی تعلیم و آموزش قرار داد آغاز می‌شود:

«.... اَلَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ» (علق آیه ۴)

ترجمه: «خدایی که به وسیله قلم آموزش داد»

پیامبر گرامی اسلام (ص) در هنگام جنگ‌ها دستور داد تا هر یک از اسیران که بتوانند به ۱۰ نفر مسلمان خواندن و نوشتن بیاموزند آزاد شوند. این عمل رسول الله (ص) مؤثرترین پیام برای ارج نهادن به جایگاه قلم و نوشتن در اسلام است. کتاب‌های آسمانی و در رأس آن‌ها قرآن کریم برای هدایت بشر فرستاده شده‌اند بیانگر ارزش نوشتن هستند. احادیث گرانقدر حضرت محمد(ص) که امروز راهنمای زندگی ما هستند از آثار قلم محدثان بزرگ هستند.

نقش قلم در زندگی انسان

- یکی از مهم‌ترین رویدادهای زندگی انسان پیدایش خط و نوشتن بوده‌است.
- قلم سرچشمه تمدن‌های بشری و منشاء پیشرفت و تکامل علوم و بیداری ملت‌هاست.
- قلم حافظ علوم و افکار دانشمندان و پل ارتباطی میان گذشته، حال آینده است.
- ارتباط آسمان و زمین از طریق لوح و قلم حاصل شده‌است.
- صاحبان قلم (نویسندگان) با آثار خود می‌توانند سبب پیشرفت و تعالی ملت‌ها و یا انحراف آن‌ها شوند. (ارزش هر قلم به پیام و اثر آن است).
- پیامبر گرامی اسلام فرموده‌اند نباید به نویسنده و شاهد، به خاطر گفتن حرف حق آسیبی برسد.

❖ جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

ردیف	جمع‌بندی بحث
۱	روز قلم بهانه‌ای است برای تجلیل از نویسندگان و آثار آنان
۲	در آیات قرآن به قلم و آنچه می‌نگارد قسم یاد شده و بوسیله قلم تعلیم داده‌است.
۳	صاحبان قلم می‌توانند با اثر خود هم سبب پیشرفت و هم انحراف بشر بشوند.
۴	قلم حافظ علوم و افکار اندیشمندان و پل ارتباطی میان گذشته، حال و آینده است.